

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף אי לחינוך יסודי

5.4.21
כ"ג בניסן תשפ"א

באופן יסודי – יום הזיכרון לשואה ולגבורה

מנהלים, צוותי חינוך, מנהלי מחלקות חינוך ועובדי הוראה יקרים,

אני מצבתם / הלינה בירנבאום

**דברים מוזרים בראשי
על הורי, על יקירי שאינם.
על כך, שהם נקברו
ועל האדמה הזאת אפילו מצבות לא הוקמו!
עפרם נשאר תלוי בין השמים לאדמה
כמו חלקיקי אבק מפוררים
אין לאן ללכת להתאחד עם זכרם,
להניח פרח, לבכות.
כאלו לא היו מעולם, לא מתו, לא נולדו
לא סבלו...
אבל אני דורכת על הקרקע, נוגעת בה
חורשת, פוסעת, נושמת –**

אני הוכחה לקיומם – מצבתם!

**ביום ה', כ"ז ניסן תשפ"א (08.04.2021) תציין מדינת ישראל את יום הזיכרון
לשואה ולגבורה.**

השואה הינה אירוע מכונן בחיי העם והאומה והיא שזורה בנרטיב האישי והקולקטיבי,
כתשתית וכיסוד לחזון וייעוד.

אנו מצווים, לזכור ולשמר את זיכרון ששת המיליונים שנרצחו, להגן על כבודם ושלומם של
השורדים, לחזק ולהעצים את ניצחון הרוח, שמתוך השבר הגדול הצליחה לקום ולכונן
מחדש עם ומדינה.

משרד החינוך ויד ושם חברו יחד לכתיבת תכנית להוראת נושא השואה, והתאמתה
למאפיינים הרגשיים והאינטלקטואליים של הילדים בכל גיל, ע"פ העקרונות הפדגוגיים
המפורטים להלן.

חשוב לייחד לנושא השואה שיח ולמידה, גם באמצעים וירטואליים, במטרה לסייע לילדים
לעבד את הנושא ולהבין את משמעויותיו, תוך הקפדה על יצירת שיח מוגן.

לרשות בתיה"ס וצוותי החינוך:

א. יתקיים מפגש בזום עם שורדת השואה הגב' חנה גפרית ביום רביעי, כ"ה בניסן, 7 באפריל, בשעה 11:00, לכיתות ג'-ו'.

ב. למידה במערכי השיעור באתר "[בשבילי הזיכרון](#)"

ג. שיעורים שצולמו במסגרת "מערכת השידורים הלאומית" מתוך תכנית "בשבילי הזיכרון".

שני שיעורים לכיתות א – ד ושלושה שיעורים לכיתות ה – ו.

כיתות	השיעורים
א - ב	בשבילי הזיכרון – הבובה שלי
	בשבילי הזיכרון - תומי
ג - ד	לזכור ולא לשכוח – ניידת החלומות
	בשבילי הזיכרון – סיפורו של שמחה
ה - ו	בשבילי הזיכרון – המסע של יויו
	לזכור ולא לשכוח – ניידת החלומות
	בשבילי הזיכרון – בעקבות סיפורם של חפצים

ד. עקרונות פדגוגיים להוראת הנושא – גם בלמידה מרחוק:

1. התמקדות בסיפורו של ניצול שואה. בעזרת המפגש עם דמות מרכזית אחת תיווצר אמפתיה שתאפשר להכיל את הנושא ולהכיר מושגי יסוד ראשוניים. הידיעה שגיבור הסיפור ניצל מוסיפה לתחושת הביטחון ("יומנה של אנה פרנק" אינו מתאים לגילאי היסודי
2. חשיפת סיפור השואה ומרכיביו בהתאם לגיל – כמפורט בתוכנית "בשבילי הזיכרון" – אתר "[בשבילי הזיכרון](#)"
3. העיסוק החינוכי יתבצע על ידי מורה שיש לו קשר טוב ורציף עם התלמיד לשם יצירת תחושה של הגנה.
4. הימנעות משימוש בסימולציות:

ה. עקרונות פדגוגיים להוראת הנושא

5. התמקדות בסיפורו של ניצול שואה. בעזרת המפגש עם דמות מרכזית אחת תיווצר אמפתיה שתאפשר להכיל את הנושא ולהכיר מושגי יסוד ראשוניים. הידיעה שגיבור הסיפור ניצל מוסיפה לתחושת הביטחון ("יומנה של אנה פרנק" אינו מתאים לגילאי היסודי)
6. חשיפת סיפור השואה ומרכיביו בהתאם לגיל – כמפורט בתוכנית "בשבילי הזיכרון" – אתר "[בשבילי הזיכרון](#)"

7. העיסוק החינוכי יתבצע על ידי מורה שיש לו קשר טוב ורציף עם התלמיד לשם יצירת תחושה של הגנה.

הימנעות משימוש בסימולציות אין לשאול שאלות כגון:

א. מה היית מרגיש אם היית חי בתקופת השואה?

ב. מה היית לוקח במזוודה אם היו מגרשים אותך מהבית?

8. שימוש בסרטים:

הסרטים היחידים המתאימים הם:

[סיפורו של שמחה](#), הנמצא בתכנית "בשבילי הזיכרון" לכיתות ג' – ד'.

[סיפורו של פרופ' אהרון ברק](#) הנמצא בתכנית "בשבילי הזיכרון" לכיתות ה' – ו'.

יתר סרטי השואה אינם מתאימים לילדים ביסודי.

9. "אור בחושך" – התמקדות בנושאים המדגימים כוחות נפש והתמודדות

ערכית, כגון עזרה הדדית, יצירה, חסידי אומות העולם ועוד.

ו. הדלקת נר זיכרון

ניתן להיכנס לאתר "[שם ונר](#)", לבחור שם של איש או אישה, ילד או ילדה שנספו בשואה, ולקרוא עליהם. באתר ימצאו "מדבקה" עם פרטי הנספה, ידפיסו וידביקו אותה על "נר נשמה" שאותו ידליקו יחד עם בן משפחה.

אתי סאסי

מנהלת האגף לחינוך יסודי

לשאלות ולהתייעצות ניתן לפנות לנורית שפירו nurit.shapiro@gmail.com,
מדריכה להוראת נושא השואה.